

Het verzet tegen Trumps #MuslimBan

Over de concrete gevolgen, onrechtmatigheid, inefficiëntie en totstandkoming ervan, maar ook over het progressieve verzet ertegen.

Een week na zijn inauguratie kondigde president Trump vorige vrijdag een presidentieel decreet (oftewel *executive order*¹) af ter « bescherming van de natie tegen de binnenkomst van vreemde terroristen in de Verenigde Staten ». ² Het decreet had meteen concrete gevolgen en langs alle kanten wordt de rechtmatigheid ervan terecht in vraag gesteld.

Willekeurig toepassingsgebied

Wat werd aangekondigd als een « screening tegen terroristen, komt in feite neer op een inreisverbod voor 3 maanden voor de onderdanen van 7 zorgvuldig gekozen 'moslimlanden' die als gevaarlijk worden beschouwd (Irak, Iran, Yemen, Libië, Syrië, Soedan en Somalië). Voor Syrische onderdanen geldt dit zelfs voor onbepaalde tijd. Tegelijkertijd betekent dit dat het VN-Vuchtelingenverdrag tijdelijk geschorst wordt voor vluchtelingen afkomstig uit deze landen en dat ook houders van een *green card* de toegang tot het Amerikaanse grondgebied kan worden ontzegd.

Meteen viel op dat 'moslimlanden' als Saoedi-Arabië, Qatar en Egypte buiten schot bleven, gelet op de zakelijke en geopolitieke belangen die de VS met deze landen hebben. Bij geen van de terreuraanslagen die reeds werden gepleegd op Amerikaanse bodem, was ooit een onderdaan betrokken van de landen op de lijst. ³ Integendeel, het betreffen overwegend onderdanen van andere landen die zelfs in de VS geboren en getogen zijn.

Eerste gevolgen en juridische bezwaren

Omdat de maatregelen meteen in voege gingen vanaf vrijdagavond, zorgde dat daags nadien al voor de nodige chaos en protesten op verschillende Amerikaanse internationale luchthavens. Verschillende media berichtten dat ook buitenlandse vliegtuigmaatschappijen zoals KLM, EgyptAir en Qatar Airway weigerden zaterdag passagiers uit de betrokken landen met als bestemming de VS.

Tientallen inwoners uit de betrokken landen werden sinds de invoering van het decreet gearresteerd op Amerikaanse luchthavens, terwijl de meesten onder hen beschikken over geldige visa of *green cards*. Slachtoffers van deze maatregel getuigen hoe zij zich gecriminaliseerd voelden. Zo ziet een Soedanese studente met *green card*, die tijdelijk werd tegengehouden op de luchthaven, de

¹ Over het concept van "executive orders" zie <https://theintercept.com/2017/01/26/executive-orders-are-normal-trumps-are-only-appalling-because-of-what-they-say/>. De VS kent een lange geschiedenis van executive orders. Deze mogelijkheid voor de president hoort bij de uitvoerende macht op grond van het artikel 2 van de Grondwet, ook al geeft de Grondwet geen duidelijke definitie van het concept en geeft de wet dus niet expliciet deze mogelijkheid aan de president. Ze worden echter 'gedoogd' omdat ze inherent deel uit lijken te maken van een politiek beleid; omdat ze aan te vechten zijn bij de rechterlijke macht (voor zover de rechterlijke beslissingen nadien worden nageleefd door de uitvoerende macht); omdat ze slechts écht kunnen worden uitgevaardigd in de mate dat de wet dit toelaat (hoe vager de wet, hoe meer discretionaire bevoegdheid); en omdat de wetgevende macht uiteindelijk ook nog kan ingrijpen (daar ligt de rol van het Congres, maar aangezien beide kamers momenteel beheerst wordt door Republikeinse medestanders van Trump, ziet het er naar uit dat hij heel wat executive orders effectief zullen kunnen worden uitgevaardigd...).

² Voor de volledige tekst zie: https://www.google.com/url?hl=nl&q=http://www.haaretz.com/us-news/1.767964&source=gmail&ust=1486145179767000&usg=AFQjCNFBxEpSQ_nOuymdF4mBlmpba8QhQ

³ <https://www.cato.org/blog/five-reasons-congress-should-repeal-trumps-immigrant-refugee-ban>

maatregel als een weerspiegeling van een grotere trend om moslims, zwarten en immigranten te criminaliseren.⁴

Het is ongezien dat men discriminerend optreedt naar gewone burgers omdat ze uit een bepaald land afkomstig zijn. Amerikaanse juristen wijzen erop dat volgens de *Immigration Act* van 1965, de president niet kan weigeren om visa te geven aan immigranten die permanent in de VS komen leven gelet op hun nationaliteit.⁵ Maar ook met betrekking tot tijdelijke visa en zeker vluchtelingen zijn er uiteraard duidelijke juridische bewaren.⁶

De advocaten van twee Irakese vluchtelingen die vastzaten op de JFK luchthaven met geldige visa spanden een rechtszaak aan tegen het inreisverbod van Trump en eisten de vrijlating van hun cliënten.⁷ Eén van hen werd intussen vrijgelaten door tussenkomst van twee Democratische politici. De advocaten gaan echter verder en willen het decreet op zich aanvechten wegens strijdigheid met het 5de Amendement van de Amerikaanse Grondwet omdat de aanhouding onwettig was.⁸

Inderdaad stellen ook wij vast dat het decreet niet alleen in strijd is met het discriminatieverbod omdat het alle mensen uit bepaalde 'moslimlanden' viseert, maar met het recht op een eerlijk proces in het algemeen en meer bepaald met het recht op toegang tot een rechter. Het decreet komt neer op een arbitraire beslissing van de uitvoerende macht door een presidentieel decreet, terwijl een intrekking van verblijfsdocumenten of visa *cas par cas* dient gemotiveerd te worden en een rechterlijke controle via rechtsmiddelen gegarandeerd moet zijn.

Zaterdagavond heeft een Amerikaanse federale rechter in Brooklyn het verzoek ingewilligd van de mensenrechtenorganisatie *American Civil Liberties Union* (ACLU) waardoor de migratiemaatregel voor de komende 7 dagen wordt opgeschort.⁹ Daarnaast verplichtte de rechter de regering ook om de lijst publiek te maken van alle mensen die vastzitten in de Amerikaanse luchthavens op grond van deze maatregel. In de loop van februari vindt een nieuwe hoorzitting plaats. Ook in Virginia volgde een uitspraak in dezelfde zin: een tijdelijk gerechtelijk bevel van 7 dagen waarbij verboden wordt dat houders van een *green card* worden uitgewezen.¹⁰

Voorlopig is via urgente zittingen enkel verhinderd dat de onderschepte passagiers op luchthavens in de VS niet kunnen worden teruggestuurd. Ondertussen zitten deze mensen wel nog steeds vast op

⁴ <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2017/01/31/soedanese-studente-getuigt-over-aanhouding-na-muslimban>

⁵ De betrokken bepaling is zeer duidelijk en stelt dat "no person... shall be discriminated against in the issuance of an immigrant visa because of the person's race, sex, nationality, place of birth, or place of residence." Zie <https://www.uscis.gov/ilink/docView/SLB/HTML/SLB/0-0-0-1/0-0-0-29/0-0-0-1016.html>.

⁶ <https://www.cato.org/blog/trumps-presidential-ban-immigration-certain-countries-illegal>

⁷ <http://www.humanite.fr/etats-unis-les-defenseurs-des-immigres-gagnent-une-premiere-manche-contre-trump-631275>

⁸ Het vijfde amendement luidt als volgt: "Niemand zal worden aangeklaagd voor een misdrijf, of anderszins zwaar misdrijf, behalve door een Grand Jury, tenzij terwijl in dienst bij de land- of zeemacht, of een militie, in oorlogstijd of tijdens een noodtoestand; niemand zal voor een tweede keer worden aangeklaagd voor hetzelfde misdrijf; niemand zal gedwongen worden tegen zichzelf te getuigen in een strafproces, noch zal zijn leven, vrijheid of bezit worden ontnomen zonder een eerlijk proces; noch zal privébezit worden onteigend voor publiek gebruik, zonder redelijke compensatie"

⁹ <http://www.cbsnews.com/news/former-intel-official-michael-morell-trump-immigration-ban-makes-americans-less-safe/>

¹⁰ <http://www.humanite.fr/etats-unis-les-defenseurs-des-immigres-gagnent-une-premiere-manche-contre-trump-631275>

de luchthavens. Gelukkig repten heel wat Amerikaanse advocaten die zich ter plaatse om, soms op creatieve wijze, bijstand te kunnen verlenen.¹¹ Advocaten van de organisatie 'International Refugee Assistance Project' riepen alle advocaten op om er vrijwillig hulp te bieden. De *National Lawyers Guild* (NLG), kondigde aan dat zij een *class action* zullen indienen tegen het decreet.¹²

Ook verschillende verenigingen die vluchtelingen en migranten verdedigen zoals ACLU riepen op tot steeds groter wordende protesten.¹³ Tienduizenden mensen verzamelden zich ook buiten de luchthavens en voor het Witte Huis.¹⁴

De maatregel zal ongetwijfeld ook zijn impact hebben op Belgen met de dubbele nationaliteit of zelfs Belgen die eerder naar de betrokken landen reisden. Het reisadvies van Buitenlandse zaken werd al aangepast in die zin.¹⁵

Averechts effect

Er gaan ook stemmen op die de efficiëntie van de maatregel in vraag stellen. Critici merken terecht op dat dit beleid de nationale veiligheid niet zal bevorderen, maar integendeel de strijd tegen terrorisme zal ondermijnen.¹⁶ De moslim-ban kan zelfs in het voordeel van organisaties als Islamitische Staat uitdraaien, omdat zij een voedingsbodem halen uit het idee dat de VS tegen 'de islam' is. Zelfs CIA-directeur Michael Morell is deze mening toegedaan en stelt dat het inreisverbod de dreiging integendeel zal verergeren, omdat de maatregel haar doel mist door niet te focussen op *homegrown terrorism*.¹⁷

Verborgene agenda

Maar er is meer aan de hand dan het in vraag stellen van de rechtmatigheid en efficiëntie van het inreisverbod. Critici wijzen terecht op het opvallende proces rond de totstandkoming en afkondiging van het decreet.¹⁸ Het decreet werd afgekondigd op vrijdagavond zodat er daags nadien meteen chaos werd veroorzaakt in internationale luchthavens wereldwijd en zodat de oppositie en het verzet ook meteen werden aangewakkerd. Dit wordt door Trump en aanhang nu gemakkelijk afgedaan als 'hysterie', om zo een pad te effenen waarbij de gemiddelde Amerikaan protest-moe zou worden.¹⁹ Ook wordt de impact van de maatregel door Trump en aanhang geminimaliseerd, alsof er slechts een beperkt aantal mensen door getroffen worden, zodat dit toch slechts een kleine moeite is in ruil voor veiligheid?

¹¹ https://www.washingtonpost.com/politics/hundreds-of-lawyers-descend-on-airports-to-offer-free-help/2017/01/29/55ef11b2-e64b-11e6-bf6f-301b6b443624_story.html?utm_term=.072a6522aa09

¹² http://nlpnl.org/2017_30Jan-POTUS-lawsuit-muslim.html

¹³ ACLU heeft sinds zaterdag \$24 miljoen donaties gekregen (normalerwijze is het 4 miljoen per jaar!!). Zie ook hier <http://www.nnirr.org/drupal/>

¹⁴ Zie facebook Michael Moore [facebook.com/MMFlint](https://www.facebook.com/MMFlint)

¹⁵ http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Op_reis_in_het_buitenland/reisadviezen/verenigde_staten

¹⁶ <https://www.cato.org/blog/five-reasons-congress-should-repeal-trumps-immigrant-refugee-ban>

¹⁷ Hij stelt dat van 85 procent van de door de FBI aangeklaagde terroristen voor IS-gerelateerde misdrijven, Amerikaanse onderdanen zijn. Zie: <http://www.cbsnews.com/news/former-intel-official-michael-morell-trump-immigration-ban-makes-americans-less-safe/>

¹⁸ <http://edition.cnn.com/2017/01/28/politics/donald-trump-travel-ban/index.html>

¹⁹ De term 'hysterie' was trouwens ook de eerste reactie van onze Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo Francken. Zie: <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/politiek/1.2877957> .

In die optiek liet Reince Priebus, de Stafchef van het Witte Huis, gisteren weten dat de maatregel niet langer geldt voor houders van een *green card*, maar dat er wel nog bijkomende veiligheidsscreening is voorzien voor hen (zeker bij regelmatig heen en weer reizen).²⁰ Het valt op dat Priebus daarbij niet eens verwijst naar de rechterlijke tussenkomsten, alsof de rechterlijke macht er niet toe doet.²¹

Maar zelfs binnen de uitvoerende macht passeerde Trump heel wat instanties. Het decreet kwam immers tot stand ondanks bezwaren van de advocaten van het *Department of Homeland Security* (DHS) en zonder tussenkomst of raadpleging van de autoriteiten bevoegd voor grenscontrole (*Customs and Border Control*) of het Ministerie van Buitenlandse zaken (*State Department*).²² Het is ook niet toevallig dat het *State Department* de laatste week volledig ontmanteld werd zodat deze monddood werden gemaakt inzake deze kwestie.²³

Het DHS draaide echter snel bij en negeert letterlijk de tussengekomen rechterlijke beslissingen die het decreet ongrondwettelijk bestempelden, door te reageren dat ze het decreet zullen blijven uitvoeren "*in a manner that ensures the safety and security of the American people*".²⁴

Inderdaad, Trump beschermt het volk en wie zich verzet, is een terrorist.²⁵ Ook sprekend is dat de waarnemend minister van Justitie werd ontslagen omdat zij zich openlijk had uitgesproken tegen het inreisverbod in navolging van rechterlijke tussenkomsten.²⁶

Critici wijzen erop dat dit decreet eigenlijk een manoeuvre is van de Trump -administratie om te testen hoe ver ze kunnen gaan om andere departementen van de regering te negeren en zo een soort van 'schaduw-regering' kunnen creëren.²⁷

Progressieve tegenbeweging

Het lijkt er in ieder geval niet op dat de Amerikanen protest-moe zullen worden. Getuige daarvan het verzet tegen nog andere *executive orders* en allerhande nominaties. Progressieve initiatieven schieten als paddenstoelen uit de grond.²⁸ Bovendien krijgen zij daarbij steun van over heel de wereld. Kijk naar de massale reactie van de Britten naar aanleiding van het aangekondigde bezoek van Trump.²⁹ Enkele Antwerpse horeca-zaken besloten Amerikaanse producten te boycotten.³⁰

²⁰ <http://edition.cnn.com/2017/01/29/politics/trump-travel-ban-green-card-holders-priebus/>

²¹ Het is dan ook sprekend dat de sectie 'rechterlijke macht' tijdelijk verdween van de website van het Witte Huis. Zie: <http://gizmodo.com/why-is-the-judicial-branch-missing-from-whitehouse-gov-1791763815>

²² <http://edition.cnn.com/2017/01/28/politics/donald-trump-travel-ban/index.html>

²³ <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jan/29/state-department-purge-trump-foreign-policy>

²⁴ <http://www.independent.co.uk/news/world/americas/donald-trump-travel-bans-department-of-homeland-security-vows-enforce-court-order-a7551601.html>

²⁵ Zie op de website van Steve Bannon: <http://www.breitbart.com/big-government/2017/01/28/terror-tied-group-cair-causing-chaos-promoting-protests-lawsuits-as-trump-protects-nation/>

²⁶ http://www.standaard.be/cnt/dmf20170131_02704550

²⁷ Naast Reince Priebus lijken ook *WH Chief Strategist* Steve Bannon, *WH Cyber Security Advisor* Rudy Giuliani, *National Security Advisor* Michael Flynn, en tot slot *Senior Advisors to the President* Stephan Miller en Jared Kushner (Trump's schoonzoon) alvast deel uit te maken van de 'inner circle'. Zie <https://medium.com/@yonatanzungler/trial-balloon-for-a-coup-e024990891d5#kmmnirdfle>. Als snel ging de ronde dat het DHS persoonlijk werd teruggefloten door Bannon, met een #StopPresidentBannon-tweet tot gevolg: <https://twitter.com/RawStory/status/825705132411219968>.

²⁸ zie bv dailyaction.com, indivisibleguide.com, [swingleft](http://swingleft.com), [sistersdistrict](http://sistersdistrict.com) en de Democratic Party's website

²⁹ <http://www.bbc.com/news/uk-38795998>

Het is echter van belang deze initiatieven te bundelen om zo een progressieve agenda te ontwikkelen tegenover Trump, zoals ook Bernie Sanders suggereert. We moeten ons behoeden tegen emotionele contraproductieve reacties en progressieve krachten bundelen om een tegengewicht te bieden tegen Trump's agenda. Een agenda die door haar radicaal nationalistische en populistische ideologie overigens aansluiting zoekt bij extreem-rechtse Europese partijen à la Le Pen, Wilders en Orban.³¹

PLN zal de zorgwekkende evoluties in de VS mee opvolgen, waar mogelijk samenwerken met de Amerikaanse advocatenorganisatie *National Lawyers Guild* (NLG) en cliënten verdedigen die getroffen zouden worden door deze maatregel.

³⁰ http://www.gva.be/cnt/dmf20170201_02707136/boycot-producten-uit-vs-geschrokken-van-reacties-maar-we-gaan-door

³¹ https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/01/30/trump-is-ruling-america-with-the-agenda-of-europes-far-right/?tid=sm_tw&utm_term=.fa9b63149cff